

Ці месца ідэалогіі ў кіно і якія пытанні выходзяць на першы план у айчынных спецыялістаў сёння, раскажаў карэспандэнт «Звязды» дырэктар Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» Уладзімір КАРАЧЭЎСКІ

Кадр з фільма «Лёс дыверсанта».

«Кіно — гэта інструмент, які павінен садзейнічаць аб'яднанню краіны»

ЗАВЯРШАЕЦЦА пракат па краіне фільма «Лёс дыверсанта», на мінулым тыдні стартвалі паказы навінкі, першага беларускага анімацыйнага мюзікла «Зоркі сёмага неба». Уладзімір Міхайлавіч, віншую вас і калег з прэм'ерамі. Калі ўжо згадала патрыятычную стужку «Лёс дыверсанта», давайце пачнём размову з тэмы ваеннага кіно. Здаўна і па сёння Нацыянальную кінастудыю «Беларусьфільм» называюць «Партызанфільм» з-за таго, што шмат кінастужак прысвечана падзеям Вялікай Айчыннай вайны. Наколькі сёння праўдзівае такое азначэнне кінастудыі, ці ўдзяляецца ўвага ваеннай гісторыі цяпер?

— Гэтай тэматыцы ўдзялялася і будзе ўдзяляцца ўвага. Сёння трэба гаварыць пра вайну і гаварыць сумленна, бо некаторыя імкнуцца перапісваць гісторыю. Мы забываем пра тое, што Беларусь — адна з самых пацярпелых ад Другой сусветнай вайны краін. Няма ніводнай сям'і, дзе б ні было сваякоў, якія ваявалі ці загінулі. А мы занадта легкадумна ставімся да гэтай тэмы, лічым, што можна проста забыць. Перамогу спрабуюць адабраць у нас, кажуць, што не было Хатыні, канцлагераў. Як гэта не было?! Сябры, трэба больш беражліва ставіцца да гісторыі. І я лічу, што наша кінастудыя павінна працягваць сваю знакавую традыцыю.

Кінастудыя носіць статус нацыянальнай. Чамусьці зараз мы саромеемся слова «ідэалогія». У амерыканскім кіно не сустранеш ніводнай стужкі, дзе б ні мільгануў іх сцяг — гэта не ідэалогія? У кіно яна павінна прысутнічаць. Нам неабходна вучыцца любіць сябе, паважаць, памятаць, хто мы ёсць. Нацыянальная кінастудыя павінна таксама займацца выхаваннем. Таму мы здымаем кіно, якое расказвае пра подзвігі, пра гераічнае мінулае і аб'яднанне людзей. На мой погляд, трэба хоць бы раз на год выпускаць па фільме такой тэматыкі.

— Як, на ваш погляд, зрабіць кіно пра Вялікую Айчынную вайну цікавым для маладых людзей? Як прыцягнуць аўды-

торыю паглядзець той жа «Лёс дыверсанта»?

— Мы ўсе зараз шукаем правільнае рашэнне, «кручок», на які падчапіць глядача. Былі нядрэнныя прыклады ў Расіі у выглядзе фільмаў «Мы з будучыні». Па сюжэце нашых сучаснікаў перакідвалі ў час Вялікай Айчыннай вайны, глядачы сачылі за развіццём іх характараў, ацэньвалі паводзіны герояў у пачатку фільма і ў канцы. Гэта належны ход. У кіно трэба гаварыць мовай, зразумелай сучаснай публіцы, і не рабіць пластмасавых герояў — подзвігі здзяйснялі простыя людзі. Я лічу, што толькі дарагой графікай, экшнам зараз глядачы не зацікавіць. Трэба зацікавіць іншым — акцёрскім майстэрствам, псіхалогіяй, драматургіяй сюжэта. Напакаваныя спецэфектамі фільмы пра супергерояў і баевікі ўжо не цікавяць, як раней. Наконт «Лёсу дыверсанта»... Не ведаю, ці будзе ён зразумелы ўсёй моладзі, але мы паспрабавалі паказаць жывога героя.

— З ваеннай тэматыкай зразумела. А якія тэмы яшчэ ў трэндзе ў нацыянальнай кінастудыі?

— У мяне ёсць вялікае жаданне здымаць кіно для моладзі. Трэба вярнуцца да іх інтарэсаў — не загаворваць камерцыйным кіно, серыяламі, а здымаць фільмы на тэмы, якія іх хваляюць. Часам гэта будзе не зусім прыёмнае кіно, але праблемы неабходна ўзняць. Напрыклад, як існаваць у сучаснай інфармацыйнай прасторы,

як будаваць адносіны ў сям'і. Актуальная тэматыка барацьбы з наркотыкамі, негатыўным уплывам сацыяльных сетак, у трэндзе пытанне ўспрымання гісторыі сваёй краіны, паняцця свабоды. Акрамя таго, неабходна зразумець, чым мы можам быць цікавыя не толькі ўнутры краіны, але і за межамі. Хочацца зняць кіно, якое прыцягне і рускіх, і амерыканцаў, і кітайцаў, і індусаў, а таксама будзе запатрабавана ў інтэрнэт-прасторы. Кіно — гэта інструмент, які павінен садзейнічаць аб'яднанню краіны і яе развіццю.

— «Беларусьфільм» можа даць шмат магчымасцяў для кіназдымак: ад стварэння касцюмаў да постпрадакшну карціны. Наколькі паспяхова кінастудыя ўдаецца зарабляць на гэтых паслугах грошы?

— Кінастудыя — дарагая рэч для такой невялікай краіны, як наша. У нас ёсць поўны цыкл вытворчасці, свая натурпляцоўка, і мы ўвесь час зараблялі грошы. Калі ўдарыла пандэмія, колькасць знешніх заказаў паменшылася. Лагдаўн аказаў значны ўплыў на нашу знешнеэканамічную дзейнасць.

У 2019 годзе мы казалі аб прагрэсе: да нас прыехалі кітайцы, індусы, казахі, узбекі. Мы гаварылі нават пра стварэнне праграмы, якая садзейнічала б прыходу заказчыкаў. Цяпер жа марым пра вяртанне да гэтай тэмы і прыстасоўваемся да цяперашняй сітуацыі. Але мы спрабуем развівацца, зарабляць. Дзякуючы за падтрымку дзяржавы, якая нас выратавала.

Кінастудыя будзе зарабляць. Мы стварылі матэрыяльна-тэхнічную базу, працуем над уласнымі фільмамі — анімацыйнымі, дакументальнымі, вярнуліся да мастацкіх. Завяршыліся здымкі чатырохсерыйнага фільма, у найбліжэйшы час плануецца здымаць васьмісерыйнага, запусцілі ў пракат некалькі карцін, спрабуем працаваць з замежнымі агентамі па продажы нашай кінабібліятэкі, займаемся рэстаўрацыяй. Мы прапануем свае паслугі арганізацыям, што займаюцца не толькі кінавытворчасцю, але і рэкламай, турызмам, івентам. Ёсць ажыўленне і вялікія заказы на найбліжэйшы час.

— Часта можна ўбачыць у расійскіх фільмах мясціны Мінска. Чаму ў нашай сталіцы так імкнуцца здымаць карціны?

— Расіянам танней прывезці сваю здымачную групу і за кароткія тэрміны зняць фільм тут. У нас развітая інфраструктура, добрая дарога, прасцейшая лагістыка перамяшчэння, нармальныя цэны, свае спецыялісты. Для таго каб зняць фільм у Маскве, давядзецца прыкласці больш сіл. Прадзюсары лічаць грошы — у нас танней. Мы даём усе магчымасці для здымак: транспарт, масоўку, абсталяванне. Напрыклад, калі здымкі ў Маскве зоймуць месяц, тут група справіцца за тыдзень. У нас ёсць прыдатныя прасторы, натурпляцоўка, дзе магчыма здымаць прыродныя пейзажы.

— Чым канкрэтна кінастудыя дапамагае ў арганізацыі такіх здымак?

— Мы дапамагаем у комплекснай працы, калі трэба даць вялікія аб'ёмы касцюмаў, задзейнічаць маштабныя павільёны. Плюс у нас ёсць натурпляцоўка пад Мінскам, якая ўключае два возеры, лес, поле, партызанскі лагер. Там ёсць і месца для пражывання здымачнай групы.

— З Расіянамі зразумела. А чым «Беларусьфільм» цікавы індусам, якія прыязджаюць да нас здымаць?

— Мы для іх экзотыка. Пры гэтым у нас шмат магчымасцяў для здымак. Яны вельмі хочуць працаваць з намі. У нас, паўтараюся, прывабная, развітая інфраструктура, спецыялісты, нармальныя цэны. І дзяржаўная кінастудыя дае гарантыі стабільнасці выканання абавязкаў. Па запыце мы можам аказаць шырокі комплекс паслуг: пачынаючы ад арганізацыі сустрэчы, наладжвання кантактаў з дзяржаўнымі органамі, дамоваў з пагранічнымі і мытнымі органамі. Мы можам арганізаваць здымачную групу, падабраць артыстаў, пашыць касцюмы, стварыць рэквізіт, дэкарацыі, заказаць транспарт, наняць каскадзёраў, забяспечыць выкарыстанне зброі, піратэхнікі. Напрыклад, для індыйскай кампаніі мы запрашалі супрацоўнікаў міністэрстваў абароны і ўнутраных спраў для масоўкі. І канешне, мы можам займацца постпрадакшнам — мантажом, гуказапісам, звязаннем канчатковай стужкі.